

Mowa zależna

Zastosowanie

Chcąc przytoczyć wypowiedź innej osoby, możemy użyć **mowy zależnej** lub **niezależnej**.

- W mowie **niezależnej** przytaczamy cudzą wypowiedź dosłownie, umieszczając ją w cudzysłowie. *"I am late", Chris said.*
- W mowie **zależnej** przytaczamy znaczenie wypowiedzianych przez kogoś słów, lecz bez ich dokładnego powtarzania. Nie używamy cudzysłowu. Po czasowniku wprowadzającym (*say, tell* itp.) możemy, lecz nie musimy użyć słowa *that*. *Chris said (that) he was late.*

Tell – Say

Czasowników *tell* i *say* można używać w mowie zależnej i niezależnej.

- Po czasowniku *tell* występuje zawsze dopełnienie osobowe. Nie używamy przyimka *to* (*told me*).
- Czasownik *say* może występować samodzielnie lub z dopełnieniem osobowym. Dopełnienie jest zawsze poprzedzone przyimkiem *to* (*said to me*).

- Czasowników *tell* i *say* używamy w następujących wyrażeniach:

Tell	the truth, a lie, a secret, a story, the time, the difference, one's name, somebody the way, one from another, one's fortune
Say	good morning/afternoon itd., something/nothing itd., one's prayers, so, a few words

Mowa niezależna	Mowa zależna
He said , "I am leaving."	He said (that) he was leaving.
He said to me , "I am leaving."	He said to me (that) he was leaving.
He told me , "I am leaving."	He told me (that) he was leaving.

Zdania oznajmujące w mowie zależnej

Tworzenie

Cudzą wypowiedź przytaczamy na ogół po dłuższym czasie (gdy jej kontekst czasowy jest już nieaktualny). Czasownik wprowadzający (*say* lub *tell*) użyty jest wówczas w czasie przeszłym, a czasowniki w zdaniu podrzędnym zmieniają formę czasu w następujący sposób:

Mowa niezależna	→	Mowa zależna
Present Simple <i>"I like pizza," she said.</i>	→	Past Simple <i>She said (that) she liked pizza.</i>
Present Continuous <i>"I'm meeting my cousin," Julia said.</i>	→	Past Continuous <i>Julia said (that) she was meeting her cousin.</i>
Present Perfect <i>"He has repaired the car," she said.</i>	→	Past Perfect <i>She said (that) he had repaired the car.</i>
Past Simple <i>"They won the competition," Ted said.</i>	→	Past Simple/Past Perfect <i>Ted said (that) they won/had won the competition.</i>
will <i>"We'll travel by plane," he said.</i>	→	would <i>He said (that) they would travel by plane.</i>
Modal (can) <i>"I can solve the problem," she said</i>	→	Modal (could) <i>She said (that) she could solve the problem.</i>

- Zmianie ulegają również niektóre określenia czasu i miejsca:

<i>now</i> → <i>then, at that time, immediately</i>	<i>last week</i> → <i>the week before, the previous week</i>
<i>today, tonight</i> → <i>that day, that night</i>	<i>next week</i> → <i>the week after, the following week</i>
<i>yesterday</i> → <i>the day before, the previous day</i>	<i>two days ago</i> → <i>two days before</i>
<i>tomorrow</i> → <i>the next/following day</i>	<i>here</i> → <i>there</i>
<i>this week</i> → <i>that week</i>	<i>come</i> → <i>go</i>

- W mowie zależnej **zaimki** i **przymiotniki dzierżawcze** zmieniają się zgodnie z sensem przytaczanej wypowiedzi.
Tim said, "I will help you." – Tim said (that) he would help me.
- Formy czasownika w przytaczanej wypowiedzi nie zmieniamy, jeżeli czasownik wprowadzający występuje w czasie teraźniejszym lub przyszłym. *The weather report says, "It will be sunny."*
The weather report says (that) it will be sunny.
- Forma czasownika w przytaczanej wypowiedzi **nie musi się zmienić**, jeżeli wypowiedź wyraża **prawdę ogólną** lub **prawo przyrody**.
She said, "It's cold in Antarctica."
She said (that) it is/was cold in Antarctica.

1. Uzupełnij minidialogi właściwymi formami czasowników *say* lub *tell*.

- a) A: Is Brian coming to the wedding?
B: No. Kate me that he went away on business.
- b) A: Why don't you trust Steve?
B: I think he's dishonest. He is always lies.
- c) A: What happened to Sarah yesterday?
B: I don't know. She that she had to leave work and go home.
- d) A: My grandfather used to stories about the war when we were young.
B: How interesting!
- e) A: Has Meg gone to Italy with her cousins?
B: No, Sally that she had gone to Spain with her best friend, instead.
- f) A: John is a very polite boy. He always 'please' and 'thank you'.
B: You're right! He has good manners.

2. Uzupełnij zdania w mowie zależnej czasownikami w odpowiedniej formie i wyrażeniami z listy.

the week after two days before the previous day the week before then

- a) "I donated some clothes to charity **yesterday**," said Veronica.
Veronica said (that) she some clothes to charity
- b) "Richard will go to France **next week**," Lewis told me.
Lewis told me (that) Richard to France
- c) "I am working on my school project **now**," said Alan.
Alan said (that) he on his school project
- d) "Mum watered the plants **last week**," John told us.
John told us (that) Mum the plants
- e) "Mr Norman took the rubbish to the recycling centre **two days ago**," said Sue.
Sue said that Mr Norman the rubbish to the recycling centre

3. Przekształć podane zdania na zdania w mowie zależnej.

- a) "I am not afraid of spiders," said Jim.
Jim said (that) afraid of spiders.
- b) "He is playing basketball now," Harry's mum told me.
His mum told me that basketball
- c) "They have gone away on holiday," their neighbour told Kelly.
The neighbour told Kelly that away on holiday.
- d) The teacher says, "Normal body temperature is 98.6°F."
The teacher says that normal 98.6°F.
- e) "The sun rises in the east," the teacher told the students.
The teacher told the students that in the east.
- f) "I will call you tomorrow," she said.
She said that me the day.
- g) "Helen and Cathy have already read the book," said Miss Brown.
Miss Brown said that read the book.
- h) Joe says, "I have a headache."
Joe says that
- i) "I borrowed some money from my sister," she said to us.
She told us that some money from her sister.
- j) "I'll be late tonight," Mark said to Kate.
Mark told Kate that
- k) "We can go now," Pat said.
Pat said that
- l) "I feel very tired," Anna said.
Anna said that
- m) "I enjoy life in LA very much," she said to us.
She told us that in LA very much.

- n) "I saw the girl that moved in next door last night," Lea told her sister.

Lea told her sister that the girl that had moved in next door the night.

Pytania w mowie zależnej

Relacjonując pytania w mowie zależnej, używamy na ogół czasowników wprowadzających, takich jak: *ask, inquire, wonder* lub wyrażenia *want to know*.

- Jeśli pytanie w mowie niezależnej rozpoczyna się od zaimka pytającego: *who, where, how, when, what, why* itp., to w mowie zależnej zdanie podrzędne wyrażające to pytanie rozpoczyna się od tego samego zaimka.

Mowa niezależna: *Jim asked, "Where are you going?"*

Mowa zależna: *Jim asked where I was going.*

- Jeśli pytanie w mowie niezależnej rozpoczyna się od czasownika posiłkowego (*be, do, have* itd.) lub modalnego (*can, may* itd.), to pytanie w mowie zależnej rozpoczyna się od słowa *if* lub *whether*.

Mowa niezależna: *"Do you speak English?" she asked.*

Mowa zależna: *She asked me if I spoke English.*

- W przytaczanych pytaniach w mowie zależnej czasownik występuje w formie twierdzącej. Pomijamy przy tym znak zapytania i wyrażenia takie jak: *please, well* lub *oh*. Pozostałe zasady dotyczące zmiany czasu gramatycznego, zaimków i określeń czasu są takie same jak w przypadku zdań oznajmujących.

Mowa niezależna: *"Can you turn on the radio, please?" Alice asked me.*

Mowa zależna: *Alice asked me if/whether I could turn on the radio.*

Rozkazy i polecenia w mowie zależnej

Relacjonując polecenia w mowie zależnej, używamy następującej konstrukcji:

order/tell + dopełnienie + (*not*) *bezokolicznik z to*.

Mowa niezależna: *"Shut the door!" she said to him.*

Mowa zależna: *She ordered him to shut the door.*

Mowa niezależna: *"Don't shout at me!" she said to me.*

Mowa zależna: *She told me not to shout at her.*

4. Przekształć podane polecenia na zdania w mowie zależnej tak, jak podano w przykładzie.

- "Add more flour," Mr Smith said to her.
- "Be quiet!" the teacher said to the students.
- "Don't throw away the magazines," he said to me.
- "Fill up the empty bottles," she said to me.
- "Help us raise funds for the homeless," they said to us.
- "Go to your room!" Mrs Green said to Peter.
- "Don't be late," she said to us.

5. Przepisz podane zdania, przekształcając je na zdania w mowie zależnej.

- a) "Are you coming with us?" Mary asked me.
- b) "I didn't know anybody," he said.
- c) "Did you meet Peter?" he asked.
- d) "Don't say a word," he said to me.
- e) "I hope I'll be back on time," he said.
- f) "We can't come with you," he said.
- g) "Do you play tennis?" Laura asked me.
- h) "Jack is fun to be with," Peter said.
- i) "Which film did you go to?" Bill asked.
- j) "How was your first day at school, Andy?" Bill asked.

Pytania pośrednie

Pytań pośrednich używamy, aby uprzejmie poprosić o radę lub informację. Zazwyczaj stosujemy je po następujących wyrażeniach: *Could you tell me ... ? / Do you know ... ? / Have you got any idea ... ? / I wonder ... / I'd like to know ...* itp., a dalsza część zdania ma szyk zdania oznajmującego. Jeśli w pytaniu bezpośrednim nie występuje zaimek pytający (*who, what, where* itp.), wtedy pytanie pośrednie zaczyna się od *if* lub *whether*.
"Who is she?" → He wants to know who she is.
"Is Anna from Poland?" → He wants to know if Anna is from Poland.

6. Przekształć podane pytania bezpośrednie na pytania pośrednie tak, jak podano w przykładzie.

- a) "Where is Paul?"
He wonders
- b) "Can Sue drive a car?"
He wonders
- c) "Have you seen Paul?"
Could you?
- d) "What time did they leave?"
Have you got any?
- e) "Is he still at work?"
Do you know?
- f) "When does the train leave?"
I'd like